

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 12P/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622201026
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Šulajová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6622201026.2

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa H. K., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom U. K., L. XX, B. XX, C., R., t. č. L.H. T. J. Q. J. X, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka F. V. K., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C., R., t. č. na neznámom mieste, otec Q. P. K., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom C., R., t. č. na neznámom mieste, o návrhu navrhovateľky E. K., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C., R., K. Č. L. T. J. Q. J. X, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:

súd d o č a s n e u s t a n o v u j e maloletému H. K., narodenému XX.XX.XXXX opatrovníčku v osobe E. K., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom C., R., K. Č. L. T. J. Q. J. X, ktorá je oprávnená a povinná maloletého zastupovať:

- v konaní o poskytnutie dočasného útočiska podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle, ako aj v súvislosti s vybavovaním dokladu o tolerovanom pobyte na území Slovenskej republiky s označením "odídeneček";
- pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami v rámci Slovenskej republiky;
- v súvislosti so zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky;
- v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky.

II. Súd z a č í n a k o n a n i e o pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností rodičov a ustanovení poručníka maloletému, H. K., narodenému XX.XX.XXXX.

III. Neodkladné opatrenie b u d e t r v a ť do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Lučenec pod spisovou značkou 12P/17/2022.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 18.03.2022 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by ju súd ustanovil za opatrovníčku pre maloletého H. K. v rozsahu ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 15.03.2022 maloleté dieťa H. K. prekročilo bez sprievodu rodičov, v sprievode plnoletej fyzickej osoby E. K. - stará matka, Ukrajinsko-Slovenské hranice Vyšné Nemecké z dôvodu vojnového stavu na Ukrajine. Maloleté dieťa sa tak ocitlo na území SR bez rodičov - zákonných zástupcov. Žije a pracuje ako slovenský občan/Ukrajinec na Slovensku, s tolerovaným pobytom L. T. J. Q. J. X, je v príbuzenskom pomere s maloletým - stará matka, má záujem zabezpečovať dieťaťu riadnu starostlivosť a tiež vykonávať právne úkony, ktoré súvisia s výkonom rodičovských práv a povinností, nakoľko rodičia zostali na Ukrajine, kde je vojnový stav a nemôžu zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa a zastupovať dieťa pri právnych úkonoch, ktoré patria rodičom. Zároveň uviedla, že má vytvorené vhodné podmienky na Slovensku pre zabezpečovanie riadnej starostlivosti o dieťa. Má k dispozícii jednu izbu, kompletne zariadenú štandardným nábytkom, ako aj kúpeľňu a WC. Strava je im poskytovaná zo

strany poskytovateľa ubytovania, trikrát denne. Žiada súd, aby neodkladným opatrením podľa § 365 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku dočasne zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti dovtedy, kým zákonný zástupca nezačne vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému dieťaťu. Zároveň navrhla súdu, aby ju ustanovil ako opatrovníka maloletého dieťaťa podľa § 60 Zákona o rodine, ktorý bude maloleté dieťa zastupovať pri právnych úkonoch, v oblasti zabezpečovania zdravotnej starostlivosti, výchovy a vzdelávania a pri úkonoch, ktoré sa týkajú vybavovania záležitostí pred orgánmi SR v súvislosti s vybavovaním dokladu o tolerovanom pobyte na území SR s označením "odídenec", najmä: pri úkonoch týkajúcich sa zdravotnej starostlivosti, pri úkonoch týkajúcich sa návštevy školského a predškolského zariadenia, pri vybavovaní dokladu totožnosti a cestovného dokladu, pri vybavovaní dočasného útočiska maloletému - urobiť vyhlásenie za maloletého na policajnom útvere, pri vybavovaní úradných záležitostí v styku s verejnou a štátnou správou. Navrhovateľka ku svojmu návrhu doložila fotokópie pasov jej a maloletého, vyhlásenie cudzinca zo dňa 16.03.2022, potvrdenie o udelení tolerovaného pobytu na území SR "odídenec", čestné vyhlásenie o poskytnutí ubytovania.

3. Podľa § 361 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

7. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov konania. Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný charakter). Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Potreba bezodkladne upraviť pomery neodkladným opatrením musí byť teda naliehavá a nevyhnutná. Neodkladné opatrenie je nevyhnutné vtedy, ak navrhovateľovi hrozí ujma alebo iný nezvratný následok, dochádza k porušovaniu alebo zasahovaniu do jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne jeho právne postavenie sa zhorší alebo je bez vydania neodkladného opatrenia neisté.

8. Zabezpečenie záujmu maloletých detí je úlohou spoločnosti, pričom osobitný význam ochrany záujmu maloletých detí je upravený v čl. 5 Zákona o rodine. Pod záujem dieťaťa sa zaraďujú v zmysle čl. 5 Zákona o rodine aj podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, okolnosti súvisiace s jeho zdravotným stavom, úroveň starostlivosti o dieťa. Ochrana najlepšieho záujmu maloletých detí je ochranou vo verejnom záujme, ktorá je pretavená do viacerých právomocí štátny orgánov a súdov zasahovať do starostlivosti o maloleté dieťa. V zmysle čl. 1 CMP súd postupuje v konaní v súlade ochranou verejného záujmu a práv zaručených zákonom a prihliada na dobré mravy. Súd za tým účelom môže v mimosporovom konaní nariadiť neodkladné opatrenie nielen z dôvodov uvedených v § 325 ods. 1 CSP (dočasná úprava pomerov účastníkov, ohrozenie výkonu exekúcie), ale tiež z dôvodu ochrany verejného záujmu podľa § 361 CMP. V tom prípade nie je pre nariadenie neodkladného opatrenia podmienkou naliehavá a nevyhnutná úprava pomerov medzi účastníkmi konania, ale potreba ochrany verejného záujmu.

9. Za všeobecne známu skutočnosť podľa § 186 ods. 1 CSP súd považuje, že odo dňa 24.02.2022 prebieha na území Ukrajiny vojnový konflikt. S tým je spojené premiestňovanie obyvateľov Ukrajiny na územie Slovenskej republiky z dôvodu obavy o svoj život a zdravie, ako aj o zdravie a život maloletých detí. V rámci toho dochádza k odovzdávaniu maloletých detí rodičmi na hraniciach svojim príbuzným. Muži z dôvodu brannej povinnosti nemajú dovolené opustiť územie Ukrajiny. V dôsledku toho dochádza

aj k prípadom, keď matky odovzdávajú maloleté deti svojim príbuzným na území Slovenskej republiky, pretože nechcú opustiť a ponechať svojich partnerov a otcov ich spoločných detí v krajine, kde sa odohráva vojnový konflikt. V predmetnej veci má súd aplikáciou § 186 ods. 1 CSP za osvedčené, že ide obdobnú skutkovú situáciu.

10. Podľa § 60 ods. 1 Zákona o rodine, okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 61 ods. 1, 2 Zákona o rodine, opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 115 CMP súd vybavuje podnety a upozornenia fyzických a právnických osôb a najmä vykonáva opatrenia na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletých. Za tým účelom je súd oprávnený vo veciach starostlivosti súdu o maloletých začať konanie bez návrhu, t. j. z úradnej moci podľa § 23 ods. 2 CMP. Súd z podaného návrhu dospel k záveru, že okrem požadovaného rozhodnutia súdu o zastupovaní maloletého dieťaťa je potrebné vykonať ďalšie opatrenia na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého. Je pravdepodobné, že rodičia v dôsledku vojnového konfliktu na území Ukrajiny, kde sa zrejme nachádzajú, nemôžu z objektívnych dôvodov vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti. Svedčí o tom už len samotný návrh navrhovateľa - starej matky maloletého, aby mohla maloletého zastupovať v konaniach pred orgánmi verejnej správy, v otázkach zdravotnej starostlivosti, v oblasti výchovy a vzdelávania. Rodičia maloletého dieťaťa odovzdali z dôvodu, že otec maloletého zrejme nemohol opustiť územie Ukrajiny a matka ho pravdepodobne nasledovala. To znamená, že výkon ich rodičovských práv a povinností môže byť objektívne znemožnený. Ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností podľa § 38 ods. 1 Zákona o rodine a zároveň maloletým deťom ustanoviť poručníka podľa § 39 ods. 2 v spojení s § 56 Zákona o rodine. Poručník vykonáva následne nad maloletými deťmi dohľad nad ich výchovou, má právo sa o nich osobne starať, maloleté deti zastupuje a spravuje ich majetok v bežných veciach. Za výkon funkcie poručník zodpovedá súdu (§ 58 ods. 3 a 4 Zákona o rodine).

13. V prejednávanej veci ide o ochranu verejného záujmu spočívajúceho v zabezpečení práv maloletého dieťaťa pred orgánmi verejnej správy, štátnymi orgánmi, zabezpečení ich práva na vzdelanie, zabezpečení zdravotnej starostlivosti, uplatňovaní ich azylových práv. Maloleté dieťa sa nachádza na území Slovenskej republiky bez svojich zákonných zástupcov, ktorí ostali na území Ukrajiny, kde prebieha vojnový konflikt. Pre uplatňovanie jeho práv je nevyhnutné, aby ho do rozhodnutia súdu vo veci samej zastupovala osoba, ktorej dôveruje, pozná ju, ide o osobu blízku z rodinného prostredia.

14. Na základe vyššie uvedeného súd vo veci nariadil neodkladné opatrenie a dočasne ustanovil navrhovateľku za opatrovníčku, pričom jej vymedzil práva a povinnosti, v ktorých bude oprávnená chrániť záujmy maloletého dieťaťa, vo výroku uznesenia. Súd začal aj vo veci konať v zmysle § 23 ods. 2 CMP z dôvodov uvedených v odseku 12.

15. Neodkladné opatrenie je len dočasným opatrením, ktoré slúži len na dočasné zabezpečenie zastupovania maloletého. Trvanie neodkladného opatrenia súd vymedzil do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Banskej Bystrici, cestou Okresného súdu Lučenec, Filákovská cesta 287, Lučenec písomne.